

CENTRUM BADAŃ OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 29-35-69, 628-37-04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00-503 WARSZAWA
TELEFAX: 29-40-89

BS/337/47/92

Z KIM POLSKA POWINNA WSPÓŁPRACOWAĆ

Komunikat z badań

Warszawa, czerwiec 1992 r.

UWAGA: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

Polacy są gotowi zaakceptować różne kierunki poszerzenia współpracy Polski z innymi krajami. Uznanie wzbudza zarówno propozycja wejścia do NATO, jak i utworzenia sojuszu obronnego z państwami "trójkąta wyszehradzkiego". Zacieśnienie stosunków gospodarczych z Czecho-Słowacją i Węgrami oraz stowarzyszenie z EWG, generalnie rzecz biorąc, są społecznie akceptowane, chociaż aprobata stowarzyszenia ze Wspólnym Rynkiem jest mniejsza niż w czasie zawierania umowy z EWG.

Opinie o kierunkach współpracy gospodarczej i wojskowej Polski z innymi państwami oraz stosunek do wejścia naszego kraju w struktury zjednoczonej Europy były m.in. przedmiotem majowego sondażu¹ CBOS.

Współpraca militarna

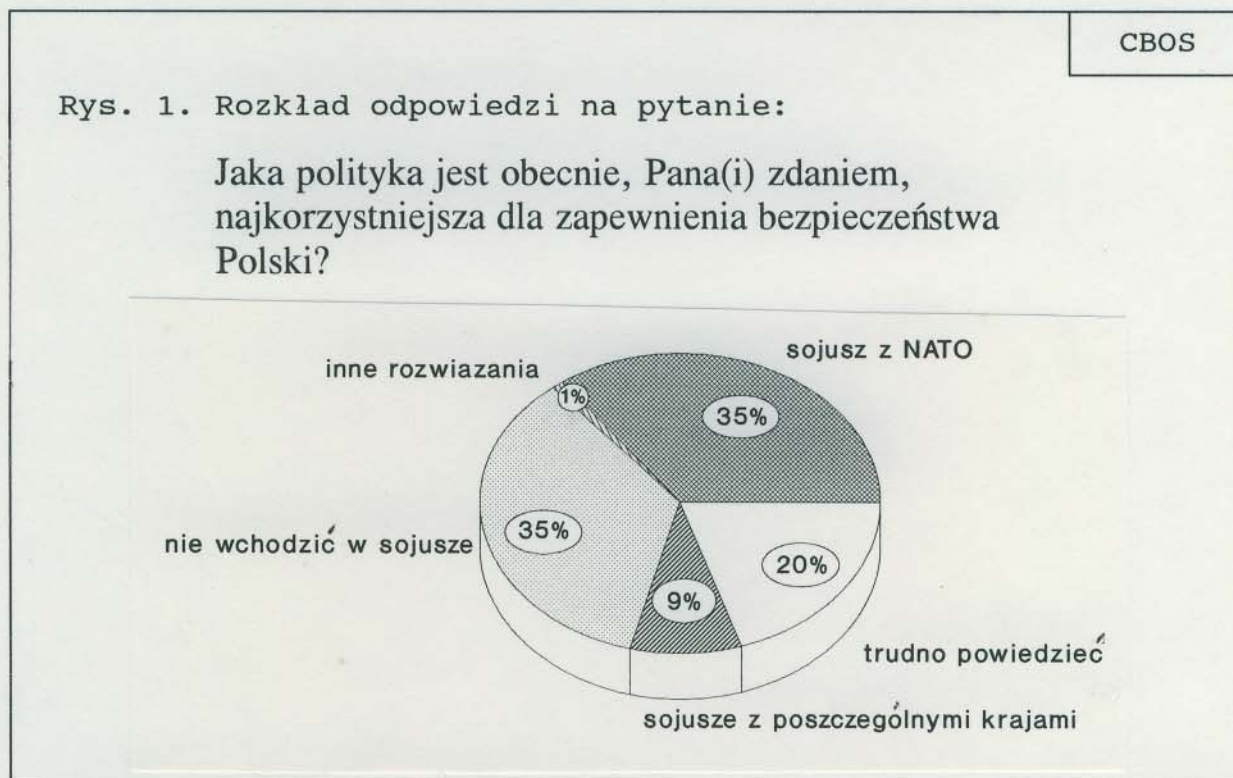
Część ankiety dotycząca sojuszy wojskowych Polski poprzedzona była pytaniem sondującym wiedzę respondentów o Pakcie Północnoatlantyckim. Ankietowani mieli do wyboru trzy odpowiedzi ("międzynarodowe stowarzyszenie gospodarcze", "sojusz wojskowy", "jedna z instytucji podległych Organizacji Narodów Zjednoczonych"). **Trafnie określiło NATO jako sojusz wojskowy 2/3 ankietowanych.**

Podobny jest stopień znajomości badanych innego zagadnienia z zakresu spraw międzynarodowych - Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

¹ "Świat wokół nas", sondaż zrealizowany w dniach 20-25 maja 1992 r. na 1176-osobowej ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności.

Jeżeli sięgniemy do wcześniejszych badań CBOS dotyczących Wspólnego Rynku, zauważymy zastanawiającą zbieżność wyników. Zarówno w styczniu, jak i w marcu 2/3 ankietowanych trafnie rozszyfrowało znaczenie skrótu EWG. W marcu także 2/3 respondentów stwierdziło, że słyszało o stowarzyszeniu Polski z tą organizacją. Można więc uznać, że 2/3 to stała wartość wskaźnika wiedzy społecznej o podstawowych instytucjach międzynarodowych.

Z różnych możliwych strategii dotyczących bezpieczeństwa naszego kraju stosunkowo najwięcej zwolenników zyskuje zabieganie o przyjęcie Polski do Paktu Północnoatlantyckiego. Wprawdzie koncepcja ta była aprobowana w całej badanej populacji równie często co zachowanie neutralności (po 35%), to jednak należy pamiętać, że część respondentów nie miała podstawowej wiedzy koniecznej do odpowiedzi na to pytanie - nie potrafiła skojarzyć skrótu NATO z sojuszem wojskowym (rys. 1).

Osoby wiedzące, czym jest NATO (nazwijmy je "kompetentnymi") częściej skłaniały się ku sojuszowi z tym paktem (44%) niż ku neutralności (33%).

Uwzględniając ten fakt możemy stwierdzić, że w całym naszym społeczeństwie 1/3 osób nie wie, co to jest Pakt Północnoatlantycki, 29% chce przystąpienia Polski do NATO, 22% opowiada się za neutralnością, a 6% myśli o sojuszach z innymi państwami (rys. 2).

Pytani o stosunek do współpracy militarnej w ramach "trójkąta wyszehradzkiego" ankietowani w większości (57%) uznali, że z punktu widzenia interesów Polski korzystny byłby sojusz obronny tych państw. Przeciwnego zdania było 17% badanych, a co czwarty nie miał wyrobionej opinii w tej kwestii (rys. 3).

Rys. 3. Rozkład odpowiedzi na pytanie:

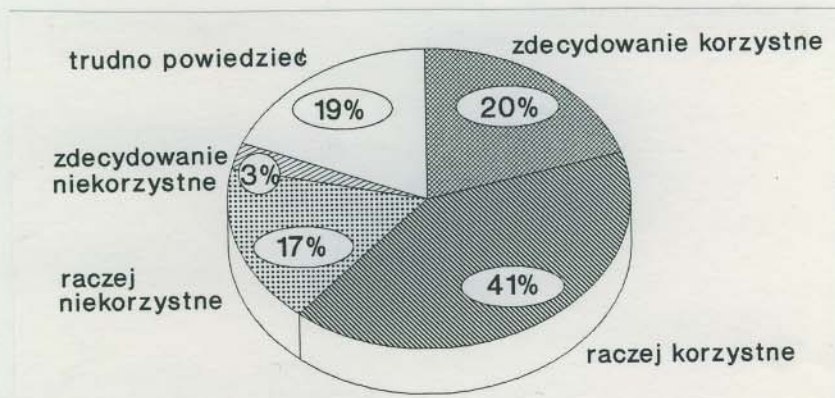
Czy, Pana(i) zdaniem, zawarcie sojuszu obronnego z krajami "trójkąta" byłoby z punktu widzenia interesów Polski:

Respondenci kompetentni częściej niż pozostali mają wyrobioną opinię o sojuszu w ramach "trójkąta". Skutkuje to nieco wyższą aprobatą (61%) oraz dezaprobatą (20%) tego rozwiązania (rys. 4).

Rys. 4. Rozkład odpowiedzi na pytanie:
(wśród osób, które wiedzą czym jest NATO)

Czy, Pana(i) zdaniem, zawarcie sojuszu obronnego z krajami "trójkąta" byłoby z punktu widzenia interesów Polski:

Odpowiedzi respondentów kompetentnych pozwalają stworzyć pewną typologię ich opinii. **Najliczniejszą grupę (29%) stanowią zwolennicy współpracy militarnej z NATO i państwami "trójkąta".** Można przypuszczać, że ich zdaniem korzystne byłoby wejście Polski do NATO wraz z Czecho-Słowacją i Węgrami. Jest także prawdopodobne, że zaakceptowaliby oni inne układy sojusznicze.

Kolejną grupę stanowią **zwolennicy neutralności, którzy jednak skłonni są uznać, że współpraca militarna w ramach "trójkąta" byłaby korzystna dla Polski (17%).** Neutralność jest dla nich bardziej atrakcyjna niż sojusze wojskowe, ale - być może z powodu geopolitycznego położenia Polski - dostrzegają oni korzyści płynące z możliwego paktu z Czecho-Słowacją i Węgrami.

Zwolennicy każdego z trzech rozwiązań: neutralności, wejścia do NATO lub sojuszu w ramach "trójkąta", są zarazem krytycznie ustosunkowani wobec pozostałych opcji. Wielkość grup zwolenników poszczególnych rozwiązań wynosi po 8-9%. Do grup tych można by doliczyć po 6-7% tych, którzy nie mają zdania na temat innych zaproponowanych rozwiązań. Dawałoby to w sumie po 14-16% respondentów dostrzegających korzyści tylko w jednej z trzech możliwych opcji.

Tak więc wśród osób kompetentnych stosunkowo najwięcej jest zwolenników poszukiwania sojuszy zarówno w Pakcie Północnoatlantyckim, jak i po drugiej stronie Tatr. Możliwości te rzadko bywają traktowane jako wyłączające się. Grupa zwolenników neutralności, którzy nie dopuszczają innych rozwiązań jest nieliczna. Wprawdzie wiele osób opowiada się za neutralnością, jednak większość z nich nie traktuje jej doktrynalnie - dostrzegając korzyści z opcji sojuszniczych.

Poproszeni o wymienienie jednego kraju, z którym Polska powinna najściślej współpracować w dziedzinie wojskowej, respondenci w spontanicznych wypowiedziach wskazywali najczęściej na Stany Zjednoczone (29%). Warto tu zauważyć, że USA są - obok Francji - państwem, do którego Polacy mają na poziomie ogólnych deklaracji najprzychylniejszy stosunek².

Znacznie rzadziej wymieniano inne państwa: Francję i Niemcy (po 9%), Czecho-Słowację oraz Rosję lub Wspólnotę Państw Niepodległych (po 3%). Co czwarty respondent nie potrafił udzielić odpowiedzi na to pytanie, a 7% stwierdziło, że nie ma takiego państwa.

Współpraca gospodarcza

Mając wymienić jeden kraj, z którym Polska powinna najściślej współpracować w dziedzinie gospodarczej, jedna czwarta ankietowanych wskazała na Niemcy, 17% na USA, 10% na Francję, 10% na Rosję (7%) lub WNP (3%), a 3% na Japonię. Nie miało zdania na ten temat 13% respondentów. Można więc zauważyć znaczącą różnicę preferencji między współpracą gospodarczą a wojskową. Partnerem gospodarczym powinna być przede wszystkim największa europejska potęga ekonomiczna. Natomiast partnerem militarnym - państwo dysponujące najsilniejszą armią na świecie.

² Więcej informacji na ten temat będzie mógł czytelnik znaleźć w jednym z kolejnych komunikatów CBOS poświęconych stosunkowi Polaków do innych państw.

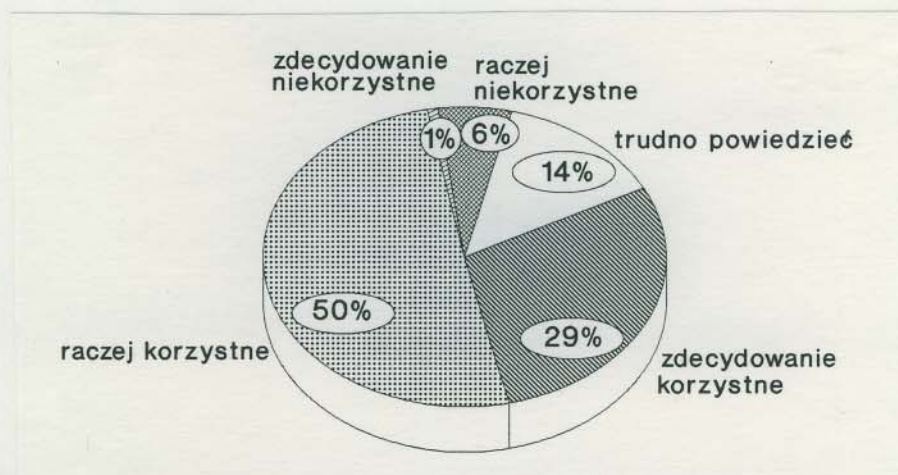
Niemcy i Rosja są wyraźnie atrakcyjniejsze dla Polaków pod względem gospodarczym niż wojskowym. Zapewne duży wpływ na to ma sąsiedztwo tych państw i rozległe perspektywy korzyści płynących ze współpracy gospodarczej z nimi. Znacznie mniejsze znaczenie ma ogólna sympatia do tych krajów, gdyż oba należą do najgorzej ocenianych przez respondentów.

Propozycja ścisłej współpracy gospodarczej z państwami "trójkąta" spotyka się ze zdecydowaną aprobatą społeczeństwa. Wyraźna większość respondentów (79%) uważa, że byłoby to z punktu widzenia interesów Polski korzystne. Nie ma zdania na ten temat 14% ankietowanych, a zaledwie 7% twierdzi, że byłoby to niekorzystne (rys. 5).

CBOS

Rys. 5. Rozkład odpowiedzi na pytanie:

Czy, Pana(i) zdaniem, nawiązanie przez kraje "trójkąta" ścisłej współpracy gospodarczej byłoby z punktu widzenia interesów Polski:

Charakterystyczne, że w spontanicznych wypowiedziach respondenci rzadko (po 2%) wymieniali Węgry i Czecho-Słowację jako państwa, z którymi Polska powinna nawiązać najściślejszą współpracę. Wyraźne poparcie dla ścisłej współpracy w ramach "trójkąta" oznacza więc chyba postulat rozwijania wielokierunkowych kontaktów gospodarczych. Można zatem stwierdzić, że większość ankietowanych, przynajmniej na poziomie ogólnych deklaracji, akceptuje szerokie otwarcie Polski na współpracę ekonomiczną.

Stosunek do integracji europejskiej

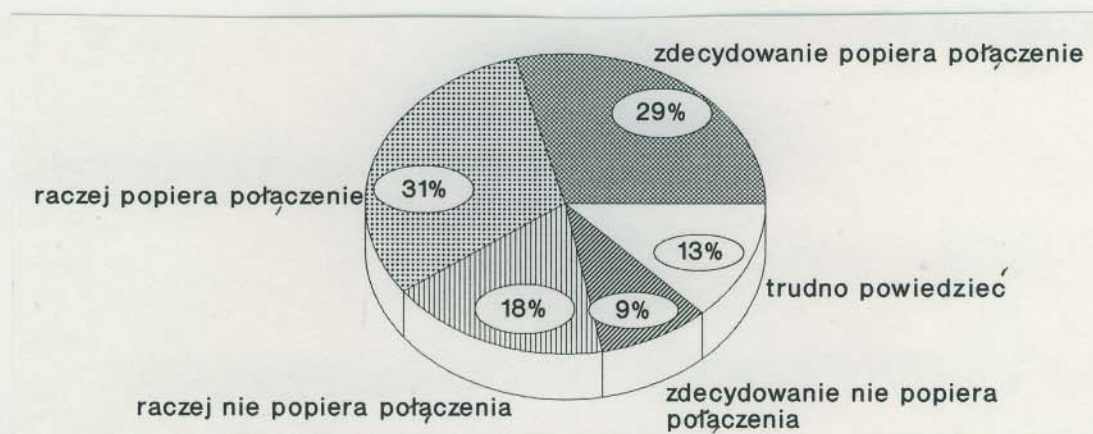
Stosunek do idei zjednoczonej Europy

Akceptacja współpracy gospodarczej Polski z innymi państwami znajduje także odzwierciedlenie w opiniach respondentów o integracji europejskiej i stowarzyszeniu Polski z EWG.

"Połączenie całej Europy, w której nie będzie granic i podziałów" popiera 60% ankietowanych, 27% jest temu przeciwnych, a 13% nie ma zdania w tej kwestii (rys. 6).

Rys. 6. Rozkład odpowiedzi na pytanie:

Jaki jest Pana(i) stosunek do połączenia całej
Europy, w której nie będzie granic i podziałów
Czy Pan(i):

W stosunku do lutego ubiegłego roku nastąpił jednak pewien wzrost sceptycyzmu wobec idei zjednoczonej Europy. Wówczas aprobata tej idei była o 9% wyższa, a dezaprobata - o 10% niższa.

Ocena umowy stowarzyszeniowej Polski z EWG

Prawie połowa respondentów (49%) uważa, że podpisanie umowy stowarzyszeniowej z EWG okaże się dla Polski korzystne. Przeciwnego zdania jest 11% ankietowanych, a pozostali - 40% - nie mają wyrobionej opinii (rys. 7).

Rys. 7. Rozkład odpowiedzi na pytanie:

Czy, ogólnie rzecz biorąc, umowa o stowarzyszeniu z EWG okaże się, Pana(i) zdaniem, dla Polski:

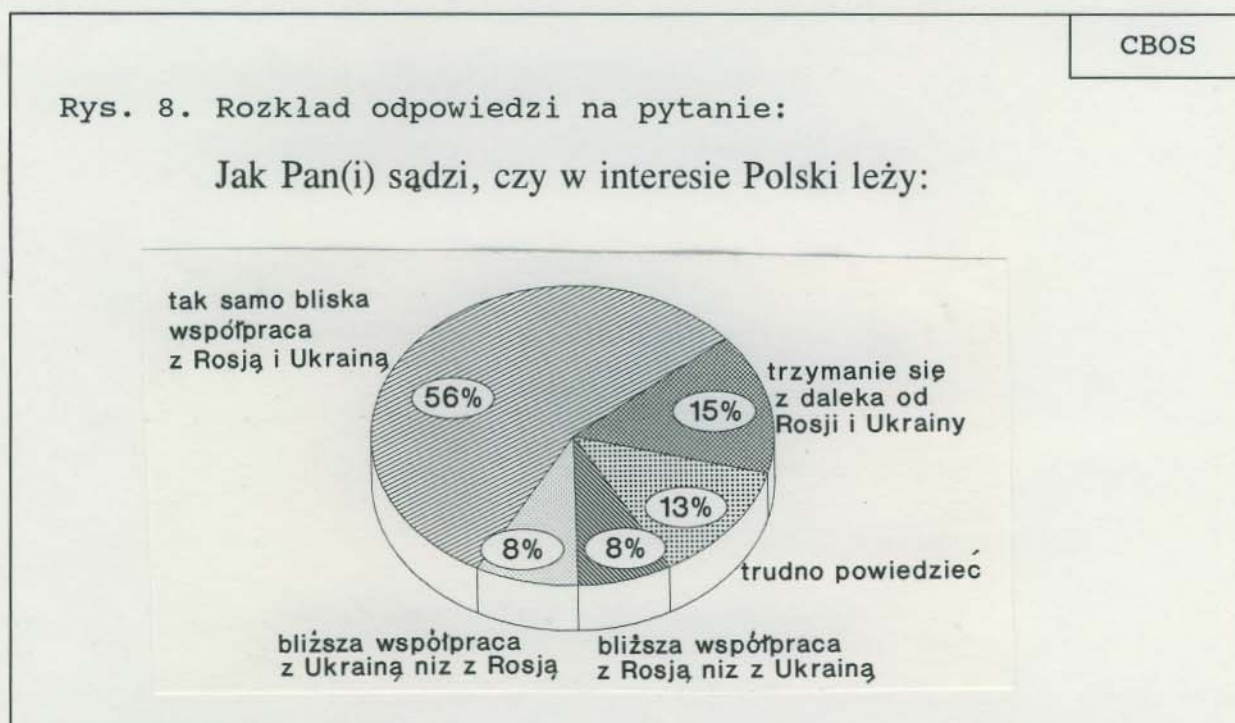

To samo pytanie zadawano w styczniu i marcu bieżącego roku. Skierowane było ono jednak wyłącznie do osób mających podstawowe informacje o EWG, a nie tak jak obecnie - do wszystkich respondentów. Nie możemy więc w pełni porównywać tych wyników. Przypomnijmy jedynie, że w styczniu stosunek aprobaty do dezaprobaty umowy stowarzyszeniowej wynosił wśród osób, wiedzących czym jest EWG, 81:4, a w marcu 74:9.

Podsumowując - w kraju nadal panuje atmosfera sprzyjająca integracji Polski ze Wspólnotą Europejską. Jednak poparcie dla tego procesu słabnie. Zaskakujące wyniki ostatniego referendum w Danii zdają się wskazywać, że nie jest to zjawisko charakterystyczne tylko dla Polski.

Z kim współpracować na wschodzie

Respondenci poproszeni o stwierdzenie, czy w interesie Polski leży bliższa współpraca z Rosją czy też z Ukrainą, w zdecydowanej większości odrzucili założenia tej alternatywy (rys. 8).

Ponad połowa (56%) uważa, że korzystna jest równie bliska współpraca z jednym, jak i drugim państwem, a 15% zgadza się z opinią, że od jednego i drugiego państwa "należy trzymać się z daleka". Zaledwie po 8% opowiedziało się za bliższą współpracą z Ukrainą bądź Rosją. Tak więc na poparcie społeczne może liczyć polityka takich samych kontaktów z Kijowem i Moskwą.

*

*

*

Wyniki ankiety wskazują na wyraźną społeczną potrzebę, przynajmniej na poziomie ogólnych deklaracji, poszerzenia współpracy międzynarodowej. Żadna z zaproponowanych koncepcji nie została odrzucona. Co więcej, respondenci postawieni przed alternatywą: czy korzystniej jest współpracować z Rosją czy z Ukrainą, w większości odrzucili jej założenia i uznali, że jedno i drugie rozwiązanie jest równie korzystne. Ta aprobatą poszerzania kontaktów we wszystkich kierunkach może być skutkiem powierzchowności opinii. Być może jest tak, że w gruncie rzeczy większość badanych nie analizuje tego problemu i dlatego aprobuje każdą propozycję. Jednak inna interpretacja - że wyniki badania wskazują na pragnienie głębszego wejścia Polski w struktury kontaktów i wymiany światowej - wydaje się równie prawdopodobna.

ANEKS

Tabela 1. Chcielibyśmy teraz poznać Pana(i) opinię na temat współpracy Polski z Rosją i Ukrainą. Jak Pan(i) sądzi, czy w interesie Polski leży bliższa współpraca z: (%)

	Rosją	Ukrainą	Równie bliska	Równie daleka	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	8	8	56	15	13	1175
Płeć						
Mężczyźni	9	9	58	14	10	526
Kobiety	6	8	54	16	15	649
Wiek						
do 24 lat	5	8	62	18	7	123
25-34	5	8	58	19	10	233
35-44	7	9	56	14	13	263
45-54	9	9	62	11	9	180
55-64	11	8	51	15	14	166
65 lat i więcej	9	6	48	14	22	209
Miejsce zamieszkania						
Wieś	10	11	47	15	17	497
Miasto do 20 tys.	8	6	64	9	13	130
od 21 do 100 tys.	6	8	58	19	10	226
101-500 tys.	6	7	62	13	11	190
501 tys. i więcej mieszk.	6	4	66	19	5	131
Region						
Północny	7	11	48	21	13	149
Zachodni	6	3	58	23	9	127
Środkowozachodni	8	9	64	10	9	183
Środkowy	8	8	56	12	16	181
Wschodni	8	9	61	9	13	138
Południowo-wschodni	11	8	57	12	13	194
Południowo-zachodni	5	9	48	22	16	203
Wykształcenie						
Podstawowe	10	8	46	17	20	459
Zasadnicze zawodowe	5	10	57	19	10	286
Średnie	8	8	65	12	7	358
Wyższe	7	8	71	8	6	72
Grupa społ.-zaw.pracujący						
Kadra kier., inteligencja	11	11	60	9	9	65
Poz. pracownicy umysłowi	12	6	65	10	8	126
Pracownicy fiz.- umysł.	4	6	67	13	10	52
Robotnicy wykwalifikowani	5	5	62	19	8	130
Robotnicy niewykwalifik.	3	5	52	23	14	73
Rolnicy	14	12	46	14	13	99
Prywatni przedsiębiorcy	3	7	72	10	7	29
Grupa społ.-zaw. nie prac.						
Renciści i emeryci	9	8	50	15	18	375
Uczniowie i studenci	0	13	67	18	3	39
Bezrobotni	6	10	55	15	14	86
Gospodynie domowe i inni	5	10	54	19	12	93
Dochody na jedną osobę						
Do 400 tys. zł	12	14	41	15	19	144
401-600	5	7	53	20	14	228
601-800	9	7	57	16	12	251
801-1000	6	8	58	16	13	211
1001-1500	9	6	64	10	12	191
Powyżej 1500 tys. zł	5	12	61	14	7	129
Ocena własnych war. mater.						
Złe	8	9	51	16	16	516
Średnie	8	8	58	15	11	499
Dobre	8	7	63	14	9	160
Zainteresowanie polityką						
Duże	6	11	59	12	11	123
Średnie	8	8	65	13	6	452
Małe	9	9	56	17	9	312
Żadne	6	6	41	19	28	276

Tabela 2. Czy, ogólnie rzecz biorąc, umowa o stowarzyszeniu z EWG okaże się, Pana(i) zdaniem, dla Polski: (%)

	Korzystna	Nieko- rzystna	Nie wiem, trud. pow.	LI CZBA OSOB
Ogółem	49	10	40	1175
Płeć				
Mężczyźni	56	14	31	526
Kobiety	44	8	48	649
Wiek				
do 24 lat	53	11	36	123
25-34	55	10	34	233
35-44	51	13	37	263
45-54	54	11	34	180
55-64	45	11	44	166
65 lat i więcej	37	7	56	209
Miejsce zamieszkania				
Wieś	44	9	47	497
Miasto do 20 tys.	44	12	45	130
od 21 do 100 tys.	55	9	35	226
101-500 tys.	56	12	32	190
501 tys. i więcej mieszk.	53	15	32	131
Region				
Północny	47	10	43	149
Zachodni	35	13	52	127
Środkowozachodni	54	11	36	183
Środkowy	51	12	38	181
Wschodni	42	7	51	138
Południowo-wschodni	47	11	41	194
Południowo-zachodni	62	9	29	203
Wykształcenie				
Podstawowe	38	7	56	459
Zasadnicze zawodowe	58	10	31	286
Średnie	55	13	32	358
Wyższe	63	21	17	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	60	17	23	65
Poz. pracownicy umysłowi	56	11	33	126
Pracownicy fiz.- umysł.	60	10	31	52
Robotnicy wykwalifikowani	57	12	31	130
Robotnicy niewykwalifik.	44	11	45	73
Rolnicy	45	12	42	99
Prywatni przedsiębiorcy	72	17	10	29
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Rencisci i emeryci	42	9	49	375
Uczniowie i studenci	54	15	31	39
Bezrobotni	55	8	37	86
Gospodynie domowe i inni	40	3	57	93
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	42	10	49	144
401-600	46	12	41	228
601-800	48	9	43	251
801-1000	55	7	38	211
1001-1500	47	10	43	191
Powyżej 1500 tys. zł	63	16	21	129
Ocena własnych war. mater.				
Złe	46	11	44	516
Średnie	51	9	40	499
Dobre	57	15	28	160
Zainteresowanie polityką				
Duże	70	15	15	123
Średnie	58	12	30	452
Małe	47	9	44	312
Żadne	29	7	63	276

Tabela 3. Rozpoznanie skrótu NATO:

(%)

	Trafne	Brak traf- nego rozp.	LICZBA OSOB
Ogółem	67	33	1175
Płeć			
Mężczyźni	79	21	526
Kobiety	57	43	649
Wiek			
do 24 lat	71	29	123
25-34	74	26	233
35-44	73	27	263
45-54	71	29	180
55-64	67	33	166
65 lat i więcej	45	55	209
Miejsce zamieszkania			
Wieś	58	42	497
Miasto do 20 tys.	64	36	130
od 21 do 100 tys.	74	26	226
101-500 tys.	74	26	190
501 tys. i więcej mieszk.	80	20	131
Region			
Północny	64	36	149
Zachodni	68	32	127
Środkowo-zachodni	70	30	183
Środkowy	68	32	181
Wschodni	59	41	138
Południowo-wschodni	71	29	194
Południowo-zachodni	65	35	203
Wykształcenie			
Podstawowe	49	51	459
Zasadnicze zawodowe	75	25	286
Średnie	78	22	358
Wyższe	93	7	72
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	85	15	65
Poz. pracownicy umysłowi	80	20	126
Pracownicy fiz.- umysł.	75	25	52
Robotnicy wykwalifikowani	78	22	130
Robotnicy niewykwalifik.	67	33	73
Rolnicy	62	38	99
Prywatni przedsiębiorcy	79	21	29
Grupa społ.-zaw. nie prac.			
Reński i emeryci	53	47	375
Uczniowie i studenci	79	21	39
Bezrobotni	78	22	86
Gospodynie domowe i inni	56	44	93
Dochody na jedną osobę			
Do 400 tys. zł	61	39	144
401-600	67	33	228
601-800	66	34	251
801-1000	62	38	211
1001-1500	66	34	191
Powyżej 1500 tys. zł	84	16	129
Ocena własnych war. mater.			
Złe	65	35	516
Średnie	66	34	499
Dobre	76	24	160
Zainteresowanie polityką			
Duże	90	10	123
Średnie	80	20	452
Małe	66	34	312
Żadne	36	64	276

Tabela 4. Jaka polityka jest obecnie, Pana(i) zdaniem, najkorzystniejsza dla zapewnienia bezpieczeństwa Polski? (%)

	Nuetral- ność	Przyjęcie do NATO	Sojusz z poszcz.kr.	Inna odpowiedź	Trudno powiedzieć	LICZBA OSÓB
Ogółem	35	35	9	1	20	1175
Płeć						
Mężczyźni	37	39	10	2	12	526
Kobiety	34	31	7	0	27	649
Wiek						
do 24 lat	35	41	9	1	15	123
25-34	39	35	9	2	15	233
35-44	36	38	8	2	16	263
45-54	36	38	9	2	15	180
55-64	34	31	7	1	27	166
65 lat i więcej	30	27	8	0	35	209
Miejsce zamieszkania						
Wieś	37	28	8	0	26	497
Miasto do 20 tys.	39	25	8	3	25	130
od 21 do 100 tys.	31	45	6	1	17	226
101-500 tys.	37	39	13	2	9	190
501 tys. i więcej mieszk.	27	47	8	2	16	131
Region						
Północny	34	32	10	3	21	149
Zachodni	39	26	9	2	24	127
Środkowozachodni	32	44	8	0	16	183
Środkowy	32	36	9	2	21	181
Wschodni	36	30	9	0	26	138
Południowo-wschodni	36	32	10	1	21	194
Południowo-zachodni	39	38	5	1	16	203
Wykształcenie						
Podstawowe	34	25	8	1	33	459
Zasadnicze zawodowe	36	42	6	1	14	286
Średnie	36	40	11	1	12	358
Wyższe	38	44	13	3	3	72
Grupa społ.-zaw.pracujący						
Kadra kier., inteligencja	40	38	9	3	9	65
Poz. pracownicy umysłowi	32	44	10	2	13	126
Pracownicy fiz.- umysł.	37	37	13	2	12	52
Robotnicy wykwalifikowani	35	42	5	2	17	130
Robotnicy niewykwalifik.	37	33	8	3	19	73
Rolnicy	38	32	7	0	22	99
Prywatni przedsiębiorcy	31	48	14	3	3	29
Grupa społ.-zaw. nie prac.						
Renciści i emeryci	34	27	8	1	31	375
Uczniowie i studenci	33	33	21	0	13	39
Bezrobotni	33	45	8	1	13	86
Gospodynie domowe i inni	44	30	6	0	19	93
Dochody na jedną osobę						
Do 400 tys. zł	32	38	8	0	23	144
401-600	39	30	6	2	23	228
601-800	39	27	11	2	21	251
801-1000	34	35	9	0	22	211
1001-1500	34	41	6	1	19	191
Powyżej 1500 tys. zł	30	44	13	3	9	129
Ocena własnych war. mater.						
Złe	34	33	8	1	23	516
Średnie	37	35	8	1	19	499
Dobre	32	39	12	2	15	160
Zainteresowanie polityką						
Duże	38	42	11	2	7	123
Średnie	33	45	12	2	9	452
Małe	41	30	7	0	22	312
Żadne	32	21	5	1	42	276

Tabela 5. Mówi się często o krajach "trójkąta": Polska, Czecho-Słowacja, Węgry. Czy, Pana(i) zdaniem, nawiązanie przez te kraje ścisłej współpracy gospodarczej byłoby z punktu widzenia interesów Polski: (%)

	Korzystne	Nieko- rzystne	Trudno powiedzieć	LICZBA OSOB
Ogółem	80	7	14	1174
Płeć				
Mężczyźni	84	6	10	526
Kobiety	76	8	16	648
Wiek				
do 24 lat	80	9	11	123
25-34	78	10	12	233
35-44	86	6	8	263
45-54	83	7	11	180
55-64	75	5	19	166
65 lat i więcej	75	3	22	208
Miejsce zamieszkania				
Wieś	74	7	20	497
Miasto do 20 tys.	90	3	7	130
od 21 do 100 tys.	82	9	9	225
101-500 tys.	80	10	10	190
501 tys. i więcej mieszk.	85	4	11	131
Region				
Północny	74	11	15	149
Zachodni	80	8	13	127
Środkowozachodni	83	8	9	183
Środkowy	81	5	14	181
Wschodni	77	7	16	137
Południowo-wschodni	83	3	14	194
Południowo-zachodni	77	8	14	203
Wykształcenie				
Podstawowe	74	5	21	458
Zasadnicze zawodowe	78	9	13	286
Średnie	85	7	7	358
Wyższe	92	7	1	72
Grupa społ.-zaw.pracujący				
Kadra kier., inteligencja	86	6	8	65
Poz. pracownicy umysłowi	86	9	6	126
Pracownicy fiz.- umysł.	87	8	6	52
Robotnicy wykwalifikowani	79	7	14	130
Robotnicy niewykwalifik.	74	11	15	73
Rolnicy	78	9	13	99
Prywatni przedsiębiorcy	83	7	10	29
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	74	6	20	374
Uczniowie i studenci	87	5	8	39
Bezrobotni	87	7	6	86
Gospodynie domowe i inni	82	4	14	93
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	72	10	18	144
401-600	77	6	18	228
601-800	82	6	12	250
801-1000	80	8	12	211
1001-1500	82	6	12	191
Powyżej 1500 tys. zł	83	7	10	129
Ocena własnych war. mater.				
Złe	79	7	14	516
Średnie	80	7	13	498
Dobre	82	7	11	160
Zainteresowanie polityką				
Duże	93	5	2	123
Średnie	83	9	9	452
Małe	81	8	11	312
Żadne	68	4	29	275

Tabela 6. Mówi się często o krajach "trójkąta": Polska, Czecho-Słowacja, Węgry. Czy, Pana(i) zdaniem, zawarcie przez te kraje sojuszu obronnego byłoby z punktu widzenia interesów Polski: (%)

	Korzystne	Nieko- rzystne	Trudno powiedzieć	LICZBA OSOB
Ogółem	57	17	26	1173
Płeć				
Mężczyźni	60	18	22	526
Kobiety	55	16	29	647
Wiek				
do 24 lat	58	20	22	123
25-34	57	23	21	233
35-44	58	21	21	263
45-54	59	18	23	180
55-64	55	12	33	166
65 lat i więcej	55	8	37	207
Miejsce zamieszkania				
Wieś	56	14	30	497
Miasto do 20 tys.	52	18	29	130
od 21 do 100 tys.	59	22	20	225
101-500 tys.	59	18	23	189
501 tys. i więcej mieszk.	61	18	21	131
Region				
Północny	41	24	35	149
Zachodni	60	15	25	127
Środkowozachodni	59	20	21	182
Środkowy	65	13	22	181
Wschodni	53	16	31	137
Południowo-wschodni	67	10	23	194
Południowo-zachodni	52	22	26	203
Wykształcenie				
Podstawowe	51	12	36	458
Zasadnicze zawodowe	59	19	22	285
Średnie	61	20	19	358
Wyższe	67	25	8	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	65	18	17	65
Poz. pracownicy umysłowi	57	25	18	126
Pracownicy fiz.- umysł.	60	17	23	52
Robotnicy wykwalifikowani	62	18	20	130
Robotnicy niewykwalifik.	48	25	27	73
Rolnicy	55	15	30	99
Prywatni przedsiębiorcy	52	31	17	29
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	54	12	34	373
Uczniowie i studenci	64	23	13	39
Bezrobotni	67	17	15	86
Gospodynie domowe i inni	57	14	29	93
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	56	15	30	144
401-600	56	16	28	228
601-800	61	18	21	250
801-1000	58	18	25	211
1001-1500	53	16	31	190
Powyżej 1500 tys. zł	58	20	22	129
Ocena własnych war. mater.				
Złe	56	18	27	516
Średnie	57	17	26	497
Dobre	63	16	21	160
Zainteresowanie polityką				
Duże	70	17	13	123
Średnie	58	21	20	452
Małe	57	18	25	312
Żadne	50	9	41	274

Tabela 7. Jaki jest Pana(i) stosunek do połączenia całej Europy, w której nie będzie granic i podziałów? (%)

	Poparcie	Brak poparcia	Trudno powiedzieć	LICZBA OSOB
Ogółem	60	27	13	1168
Płeć				
Mężczyźni	66	24	11	523
Kobiety	56	30	15	645
Wiek				
do 24 lat	66	26	8	121
25-34	66	27	7	230
35-44	59	31	10	263
45-54	62	25	13	178
55-64	57	31	11	166
65 lat i więcej	52	21	28	209
Miejsce zamieszkania				
Wieś	53	30	16	495
Miasto do 20 tys.	63	21	16	128
od 21 do 100 tys.	68	23	10	226
101-500 tys.	68	25	7	187
501 tys. i więcej mieszk.	59	31	10	131
Region				
Północny	60	32	9	149
Zachodni	61	24	15	127
Środkowozachodni	56	34	10	183
Środkowy	50	35	15	179
Wschodni	50	30	20	137
Południowo-wschodni	61	23	15	194
Południowo-zachodni	78	13	9	199
Wykształcenie				
Podstawowe	48	29	23	458
Zasadnicze zawodowe	65	25	10	284
Średnie	67	28	5	354
Wyższe	82	15	3	72
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	78	20	2	64
Poz. pracownicy umysłowi	70	26	4	124
Pracownicy fiz.- umysł.	71	25	4	52
Robotnicy wykwalifikowani	60	30	9	129
Robotnicy niewykwalifik.	42	40	18	72
Rolnicy	50	35	15	98
Prywatni przedsiębiorcy	76	17	7	29
Grupa społ.-zaw. nie prac.				
Renciści i emeryci	56	23	21	375
Uczniowie i studenci	71	21	8	38
Bezrobotni	67	27	6	86
Gospodynie domowe i inni	54	31	15	93
Dochody na jedną osobę				
Do 400 tys. zł	50	32	17	143
401-600	59	27	14	226
601-800	60	28	13	250
801-1000	56	29	15	208
1001-1500	70	18	12	191
Powyżej 1500 tys. zł	68	28	4	129
Ocena własnych war. mater.				
Złe	57	27	16	513
Średnie	62	27	11	496
Dobre	66	27	7	159
Zainteresowanie polityką				
Duże	77	19	4	122
Średnie	65	29	6	450
Małe	59	30	11	309
Żadne	47	24	29	275